

Visuele toer door De Ruigte – november 2025

Mijn naam is Peter Snelderwaard en ik hou het hele jaar door de flora en fauna in De Ruigte nauwgezet in de gaten. Het natuurpark is erg gevarieerd dankzij de verschillende biotopen (leefomgevingen). Elke maand laat ik deze diversiteit zien met een fotoverslag.

Oude Sloot

Na 6 maanden kurkdroog gestaan te hebben, staat er in de tweede week van november weer een beetje water in de Oude Sloot. Dit valt samen met het in winterrust gaan van

de bomen die hun bladeren hebben laten vallen en de sapstromen van de boom zijn geminimaliseerd. Hierdoor is het waterverbruik van de bomen stilgevallen. De oude Sloot vult zich nu dan langzaam met water en creëert een ideale plek om te overwinteren voor bijvoorbeeld de bruine kikker en padden.

Cyclops

Bij de eerste liters water zijn er al waarneembare tekenen van leven zichtbaar, in de vorm van zwemmende kreeftachtigen. De **Cyclops Sp. 1mm**, een eenogig zoetwaterdiertje, is meestal de eerste. Als de leefomgeving ongunstig wordt voor de cyclops, stopt de deling

van eieren en worden de eieren ingebed in een speciaal aangemaakt slijmkapsel. In dit kapsel zijn ze bestand tegen de meest extreme weersomstandigheden. Eenmaal weer in water ontstaan uit de eieren zeer beweeglijke larven (naupliën), die er anders uitzien dan de volwassen dieren. Na een aantal – tot wel twaalf – vervellingen krijgen ze hun uiteindelijke vorm en begint de cyclus van voren af aan.

Landkokerjuffer

De Oude Sloot ligt vol met bladeren. Bij dat deel waar het nog droog is, vind je tussen deze bladeren heel veel soorten insecten. Je ziet er ook vaak vogels foerageren.

Nieuwsgierig naar wat daar te vinden is, vond ik deze **landkokerjuffer** (*Enoicyla pusilla*). Nog een jong exemplaar van 2mm, bouwt een fraai kokertje van zandkorrels en andere materialen. De landkokerjuffer heeft als enige soort van deze familie (althans wat betreft Nederland) geen kieuwen. De volwassen mannetjes zijn in het najaar te zien als schietmotten, de vrouwtjes zijn ongevleugeld.

Witte Kluifzwam

Deze **witte kluifzwam** (*Helvella crispa*) die 10 – 15 cm groot wordt, verrast elk jaar opnieuw met de bijzondere vorm die hij aanneemt.

Berkenridderzwam

De paddenstoelen in de Ruigte nemen in aantal en in soorten toe. Zoals deze **berkenridderzwam (*Tricholoma fulvum*)**, In dit geval leeft deze paddenstoel samen met de wortels van berk (*Betula*) maar soms ook op eiken (*Quercus*).

Gele trilzwam.

Gele trilzwam (*Tremella mesenterica*). Het vruchtlichaam is onregelmatig van vorm en breekt meestal door de bast van dode takken. Het is tot 7,5 cm breed en 2,5–5 cm hoog, afgerond tot verschillend gelobd of hersenachtig van uiterlijk. Het vruchtlichaam is geleiachtig maar taai als het nat is en hard als het droog is. De kleur kan variëren van geel naar oranje.

Echt judasoor

Na een paar jaar weggeweest te zijn, groeit achter het hek naar de vogelkijkwal **echt judasoor** (*Auricularia auricula-judae*). Olijfbroine zwam, die zacht en elastisch kraakbeenachtig aanvoelt. Lijkt en voelt als een oor. En Judas komt uit een overlevering over de Bijbelse figuur die zich aan een vlier heeft opgehangen nadat hij Jezus verraden had. **Echt judasoor** heeft de voorkeur voor de vlier (*Sambucus nigra*). Maar ook op loofhout zoals deze essenstam. **Echt judasoor** is eetbaar, wordt veel gebruikt in de Chinese en Japanse keuken.

Groot kalkschuim

Groot kalkschuim (*Mucilago crustacea*) behoort tot de slijmzwammen. Het zijn recyclers van dood organisch materiaal, zoals op kruidachtige plantendelen of grassen. Hoewel het uiterlijk anders doet vermoeden, is het geen paddenstoel. In dit levensstadium is het, eenvoudig gezegd, een kolonie eencelligen. Enige gelijkenis is er wel, want ze vermeerderen zich door middel van sporen. Het groot kalkschuim verplaatst zich met 0,5 cm/uur. Slijmzwammen vertonen “intelligent” gedrag: ze vinden efficiënt de kortste route naar voedsel en passen hun vorm aan om optimaal meerdere voedselbronnen te benutten. Een goede basis voor een horrorverhaal!

Wespspin

In de foto van de cocon in oktober bleken de mieren te veel geconsumeerd te hebben. Er zijn slechts twee spinnen verveld die nu twee weken oud zijn en rond 1,5 mm groot. Hun chitinepantser is nu nog niet hard. Hierdoor kunnen ze nog iets groeien. Als je de literatuur erop naslaat kan een **wespspin** (*Argiope bruennichi*) +/- 200 nakomelingen krijgen. De cocons van vorig jaar hadden +/- 50, aanzienlijk minder. Bij een andere cocon was ook schade van mieren, maar daar waren de mieren niet in de eicocon gekomen.

Wespspin

Er zijn ook geen mijten achter gebleven. Je ziet het glanzend dikke spinsel wat door de hele cocon aanwezig is. Ontzettend sterk en het haakt in elkaar. Voor de mieren zou het spinsel best een belemmering geweest kunnen zijn om onderin bij de eicocon te komen. Je ziet naast de **wespspin** een wit propje. Dit is de vervelling van een van de spinnen. In de diepte zie je meer vervellingen van andere spinnen. Aan de hand van de vervellingen in een lege cocon kun je schatten hoeveel jongen in de cocon hebben gezeten. De jonge **wespspinnen** blijven nu tot eind maart 2026 in de cocon. Dan komen ze voorzichtig naar buiten. Het duurt nog even voor ik dat kan laten zien.

